

PLANA RO-INNLEACHDAIL 2022-27

Comhairle Maoineachaidh na h-Alba
Scottish Funding Council

Ùghdarris foghlaim 's rannsachaidh treas-ìre na h-Alba

A' dealbhadh siostam foghlaim 's rannsachaidh treas-ìre
a tha ceangailte, lùthmhòr, seasmhach do dh'Alba.

AN T-SAMHAIN 2022

MAR DEIDHINN

Is e Comhairle Maoineachaidh na h-Alba (SFC) an t-ùghdarris foghlaim 's rannsachaidh trèas-ìre aig Alba. Their sinn "treas-ìre" ri foghlam an dèidh aoi 16 bliadhna no ìre na h-àrd-sgoile a nithear gu h-àbhaisteach aig a' cholais no oilthigh. 'S e ar miann gum bi Alba na h-àite air leth airson ionnsachadh, oideachadh, rannsachadh is ùr-ghnàthachadh – an-dràsta 's san àm ri teachd. 'S e ar n-adhbhar a bhith a' beatachadh sàr-shiostam foghlaim, rannsachaidh is ùr-ghnàthachais treas-ìre a bheir comas air oilleanach soirbheachadh; a chuireas piseach air beatha dhaoine; agus a chumas suas sunnd is soirbheas sòisealta, eaconamach is àrainneachdail.

An ceann ar
n-adhbhair,
bidh sinn a'
tasgadh mu
£2 bhillean
de dh'airgead
poblach airson:

- Ionnsachadh is teagasc aig an treas-ìre.
- Sgilean is preantasachdan.
- Taic is compàirteachadh nan oileanach.
- Rannsachadh taisgealach.
- Ùr-ghnàthachas is co-roinn eòlais.
- Cruinneachadh is sgaoileadh dàta.
- Pròiseasan barantachadh mathais is feabhas.
- Togalaichean is fearann campais ùra 's ùr-leasaichte.
- Bun-structar didseatach riatanach is solarachadh coitcheann airson na roinne.
- Atharrachadh ro-innleachdail, ullachadh freagairteach is priomhachasan rannsachaidh.

Bidh sinn a'
dèanamh
na leanas
airson buaidh
bhon tasgadh
airgid againn
urrasachadh:

- A' riarrachadh airgead ann an ñòigh chothromach, cunntachail airson solar cunbalach agus rannsachadh sàr-mhath a ghleidheadh.
- A' co-phlanadh 's a' suidheachadh ionmhas ann an co-rèite ri compàrtichean eile mar urras air builean is buaidh choitcheann.
- A' co-roinn sàr-chomhairle, faisneis is fianais air an riaghaltas, compàrtichean agus air a' phoball gu lèir.
- A' dèanamh cinnteach gu bheil leas nan oileanach air adhartachadh 's air a dhìon.
- A' deasachadh poileasaidh obrachail nàiseanta airson foghlaim is sgilean treas-ìre; rannsachadh taisgealach, ùr-ghnàthachas is co-roinn eòlais.
- A' suidheachadh dhùilean, targaidean is cumhaichean airson ar n-airgid; a' cumail buidhnean maoinichte cunntachail rinn; agus a' faighinn feàrrdeachd.
- A' sgrùdadh riaghlass is cor ionmhasail nan institiuidean airson airgead-seilbh poblach agus roinn sheasmhach a ghleidheadh.
- A' cruinneachadh 's a' sgaoileadh data ùghdarsail is analis.

Bidh sinn, le obair compàirteachais farsaing (m.e. le buidhnean maoineachaidh, sgilean is iomairt, agus ùghdarsasan dàta eile) ag aontachadh ar rùintean is builean coitcheann ri chèile, a' faighinn buaidh co-cheangalite is luach an airgid nas mothà don phoball. Gheibhearr tuilleadh fiosrachaidh air ar n-obair compàirteachais air taobh-duilleig 22.

'S e SFC buidheann poblach neo-roinneil a chaidh a stèidheachadh le Achd an Foghlaim Àrd-ìre is Adhartaich 2005. Tha sinn gu direach cunntachail ri ministearan Riaghaltas na h-Alba agus Pàrlamaid na h-Alba. Bidh sinn ag obair thar mòran phortfoliothan riaghaltas agus tha sinn fo sponsaireachd an Stiùireachais airson Ionnsachadh Adhartach is Saidheans am broinn Riaghaltas na h-Alba. Tha sinn a' cumail cholaislean, oilthighean is buidhnean maoinichte eile cunntachail airson na builean riatanach a libhrigeadh. Is sinne an t-ùghdarris staitistigeach airson colaistean, agus bidh sinn ag obair gu dlùth le Ùghdarris Staitistigeach Foghlaim Àrd-ìre (HESA) na RA airson lèirsean a thaobh foghlaim is obair-rannsachaidh treas-ìre a thoirt don riaghaltas, luchd-co-dhùnaidh, agus don mhòr-shluagh.

Ri linn nan ullachaidhean maoineachaidh dà-fhillte airson oilthighean a tha ceangalite ri obair rannsachaidh is ùr-ghnàthachais air feadh Bhreatainn, bidh sinn ag obair gu dlùth le UKRI, buidhnean maoineachaidh freagarrach eile agus riaghaltasan, airson cur ri priomhachasan co-bhuannachdail agus tha uallach oirnn airson maoinean sònraichte riaghaltas na RA a riarrachadh bho àm gu àm.

“S e ar miann gum bi Alba na h-àite air leth airson ionnsachadh, oideachadh, rannsachadh is ùr-ghnàthachadh – an-dràsta 's san àm ri teachd.”

RO-RÀDH

le **Mike Cantlay**, Cathraiche SFC
agus **Karen Watt**, Àrd-oifigear SFC

Tha colaistean is oilthighean na h-Alba fior chudromach airson sunnd agus soirbheas sòisealta, eaconamach is àrainneachdail. Tha iad ioma-chruthach, eugsamhail – le buannachd mhòr ann aig ère nàiseanta, eadar-nàiseanta is ionadail, oir's ann bhuapanan a thig sruth dhaoine sgileil, foghlamach thar gach ère sa bheil riatanasan teicnigeach, dreuchdail is sàr-bhreithneachaidh ann, agus às gach raon beatha, nam measg seo an fheadhainn as fhaide bhon fheachd-obrach; tha iad a' cur ri cruthachadh sgìrean is coimhersnachdan ri linn nan obraighean is cothroman a thig nan cois, agus ri linn na bhios iad a' tasgadh anna. Tha iad mar loidhne-freastail do dhaoine fa leth, a' dèligeadh ri neo-ionnannachd le bhith a' leudachadh compàirt ann am foghlam treas-ìre; tha an sàr-rannsachadh taisgealach a' gineadh bheachdan-smuain is innleachdan ùra; agus tha an ruigse chruinneil a' tarraing ealantas, tasgadh, co-obrachadh agus àrdachadh cliù, gun luaidh air iomadachd cultair.

Tha sinn a' stiùireadh slighe tro amannan mì-chinnteach. Bheir seo an dà chuid cothrom agus dùbhlan, le àrainneachd fiosgail agus ath-sgrùdadh ioma-bhliadhach air cosgais mar chùl-raon do na co-dhùnaidhean doirbhe. Bhon as e buidheann mòr a th' annainn a' riarrachadh airgead poblach, tha e mar amas dhuinn, anns gach rud a nì sinn, deagh àrainneachd ullachadh airson colaistean is oilthighean a bhith a' soirbheachadh leotha fhèin agus còmhla ri

chèile, brath a ghabhail air cothroman agus mì-chinnt a shocrachadh, agus leantainn oirnn a' libhrigeadh nam buannachdan sòisealta, eaconamach, àrainneachdail deatamach seo. Bidh sinn a' planadh agus a' co-obrachadh le colaistean, oilthighean, oileanaich, compàrtichean maoineachaidh, riaghaltas is priomh-luchd-ùidh airson institiuidhean seasmhach, solar foghlaim treas-ìre cunbalach, sàr-obair rannsachaiddh is ùr-ghnàthachas, agus toradh math a ghleidheadh. Tha am plana ro-innleachdail seo a' suidheachadh ar slighe romhainn 's ar dòigh-obrach mar bhuidheann. Treòraichidh e sinn nar gniomhachd fad nan còig bliadhna seo ri thighinn.

Tha am Plana seo a' cur ri neart annasach na roinne a mhaoinecheas sinn. Tha e a' suidheachadh cholaistean, oilthighean is SFC an teis-meadhan eaonamaidh is nàisean stèidhichte air eòlas 's air an stiùireadh le ùr-ghnàthachas. Tha e a' cumail taic ri siostam foghlaim, sgilean is rannsachadh trèas-ìre a tha ceangailte, cruthachail, seasmhach is lùthmhor, agus a tha ag àrach a h-uile seòrsa dhaoine, sgilean is tàlant; a' toirt comas air beachdan-smuain ùra a lorg le rannsachadh taisgealach; a' lionsgaradh eòlas agus a' déanamh feum de rannsachadh; agus a' leasachadh soirbheas is sunnd na h-Alba.

MIKE CANTLAY

Cathraiche SFC

KAREN WATT

Àrd-oifigear SFC

“Tha e mar amas dhuinn,
anns gach rud
a nì sinn, deagh
àrainneachd
ullachadh airson
colaistean is
oilthighean a bhith
a' soirbheachadh
leotha fhèin agus
còmhla ri chèile”

AN SUIDHEACHADH

Tha am Plana seo air a dheasachadh aig àm cudromach de chaochladh is cothrom:

- Feumaidh sinn teicneòlasan uaine, co-cheangailte a leasachadh 's a ghabhail os làimh airson **TAR-GHLUASAD GU SAOGHAL NAS COTHROMAICHE, NAS UAIN**, agus ar slighe a rèiteachadh a dh'ionnsaigh sgilean ùra agus foghlam is trèanadh fad-bheatha.
- Tha **LUATHAS NUADH-INNLEACHDAN IS ADHARTAIS THEICNEÒLAICH** gu math mòr agus gar stiùireadh gu mòr-chaochladh gnìomhachais ùr a bheir comas do luchd-rannsachaidh, ùr-ghnàthadairean is luchd-tionnsgain air fuasglaidhean a shireadh, làmh-an-uachdar fhaighinn air a' cho-fharpais 's an luach a thoirt às; agus feumar an raon iomlan de thàlantan is sgilean airson spionnadh a thoirt do eacnamaidh air a stiùireadh le ùr-ghnàthachas. Tha seo ag atharrachadh saoghal na h-obrach agus feuman luchd-gnothaich is gnìomhachais mar an ceudna – oir feumaidh iad dòigh eadar-dhealaichte air tasgadh ann an sgilean mu choinneamh saoghail atharrachail agus airson dèiligeadh ri dùbhlain maireannach co-cheangailte ri toradh saothair.
- Tha na buaidhean bho ghalar-sgaoilte COVID, agus an cothrom brath a ghabhail air **LEASANAN GRAD-FHREAGAIRT IS LORGACHADH SAIDHEANSAIL** a' cur nar sùilean gum feum sinn ar comasan rannsachaidh is foghlaim treas-ìre a chleachdadh airson eadraiginnean agus leigheasan a bheir ar slàinte is sunnd am feabhas.

- Tha **DÙILEAN NAN OILEANACH AG ATHARRACHADH**; tha roghainnean ionnsachaidh co-mheasgaichte 's air-loidhne a' fàs toinnt; agus bidh feum aig daoine air a bhith ri ionnsachadh fad-bheatha bho seo a-mach.

- Ri linn dùbhlain **ÀIREIMH-SHLUAIGH IS SOLAR TÀLAINT** mu choinneamh Alba, tha atharrachadh deamografach; gluasadan thar choimhairsnachdan, eileanan is ceàrnan dùthchail; cion in-imrichean an dèidh don RA an t-Aonadh Eòrpach fhàgail; agus buaidh a' ghalair-sgaoilte a' deargadh a-nis air solar luchd-obrach is sgilean, iarrtas airson luchd-fastaidh, dùilean eacnamaich agus leasachadh roinneil.

- Tha e fhathast cudromach gun dèiligear ri bochdaiinn is neo-ionnannachd leanailteach airson **EACONAMAIDH NAS COTHROMAICHE, 'S NAS ION-GHABHALAICHE** a choileanadh – bidh pàirt riatanach aig colaiscean is oilthighean coinneachadh ris na dùbhlain seo.

- Feumar a' phrosbaig a chur daonna air **POILEASAIÐHEAN NA RA AIR FAD** co-cheangailte ri rannsachadh, inntrigidhean is maoineachadh airson leas na h-Alba a dhòn.

- Bheir **TREANDAICHEAN, POILEASAIÐHEAN IS DÀIMHEAN EADAR-NÀISEANTA** buaidh air ar n-institiudean 's an comas air co-fharpaiseachd, co-obrachadh, tàlt a thàladh, cliù nàiseanta àrdachadh, agus ion-tasgadh agus às-mhalaирean a ghleidheadh.

Sa gheàrr-ùine, 's sinn a' deasachadh a' Phlana seo, tha ar suidheachadh a' gabhail a-steach:

- Am miann aig Riaghaltas na h-Alba air atharraichean a dh'fhaodar toirt air an dàimh bhun-reachdail eadar Alba 's an còrr den RA, rud a tha mar chùl-raon cudromach a thaobh dàimhean eadar-riaghaltasach is maoineachaidh na RA air fad.
- Ag obair fo sgàil galair-sgaoilte COVID-19 fhathast.
- Draghan farsaing a thaobh toraidh eaconamaich, cuideaman air maoinean poblach, bochdainn is neo-ionnannachdan leanailteach, agus cruidh-chàs cosgais bith-beò.

Mar bhuidheann poblach neo-roinneil, tha rùn reachdail againn agus tha sinn gar co-freagradh ri prìomhachasan Riaghaltas na h-Alba airson an rùn sin a choileanadh agus freagairt a thoirt don dùbhlan is na cothroman air an tugadh iomradh san earrainn a thaobh suidheachadh ar Plana. Tha ar ceann-uidhe san fhad-ùine air a dhealbhadh le poileasaidhean, stiùireadh agus builean miannaichte an riaghaltas, mar a thathar a' cur an cèill, mar eisimpleir, ann an/am:

- Plana atharrachadh na gnàth-shìde 2018-2032.
- Frèam Dèanadas Nàiseanta na h-Alba agus Amasan Leasachadh Seasmhach nan Dùthchannan Aonaichte.
- An Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach, a tha a' leigeil cuideam air tionnsgaineachd luchd-gnothaich, leasachadh eaconamach roinneil, feachd-obrach sgileil is ath-leasachadh nan seirbheisean poblach, agus a tha air a chumail suas le caochladh phoileasaidhean eile, nam measg, an Ro-innleachd Dhidseatach agus Ath-sgrùdadh Eag-shiostam Teicneòlas na h-Alba.
- Ro-innleachd Sluagh na h-Alba.
- Freagairt an riaghaltas don Ath-sgrùdadh nàiseanta air foghlam is rannsachadh treas-ìre, agus an lùib sin, dealbhadh adhbhar is priomnsapalan na roinne leis an

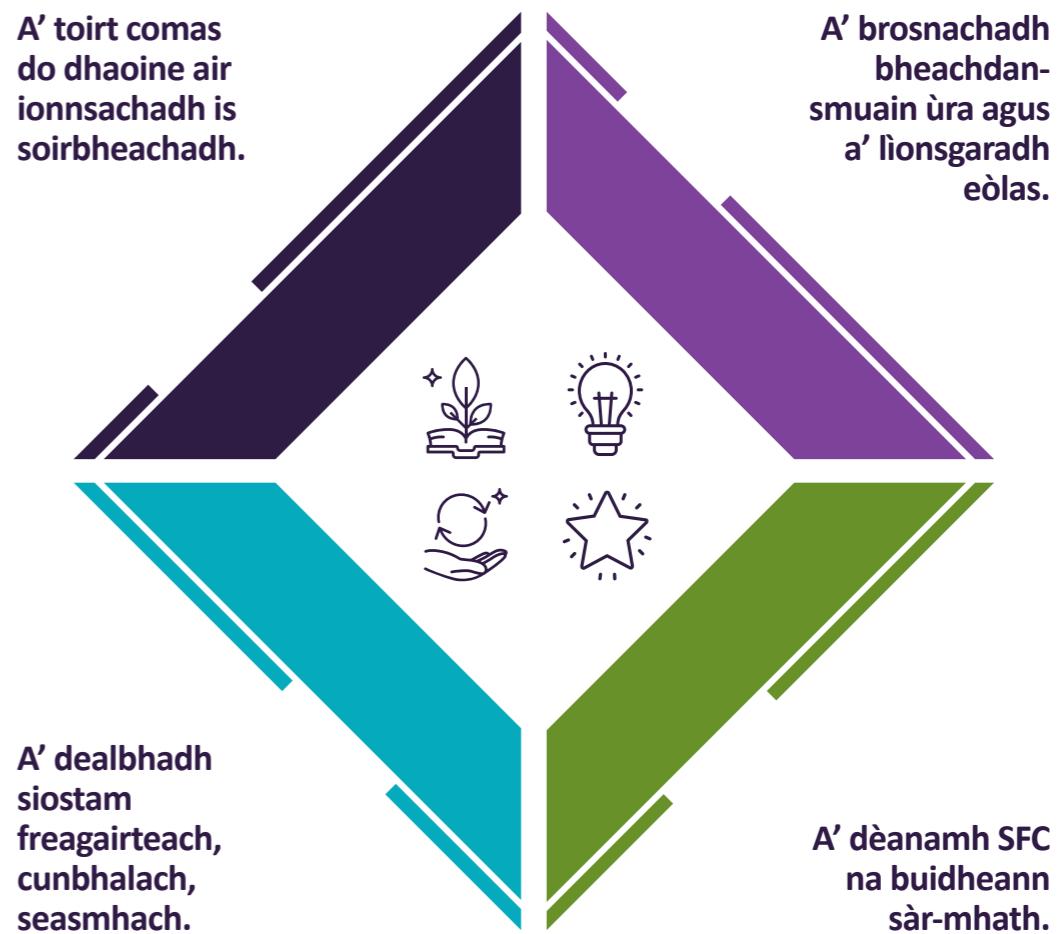
riaghaltas agus lìbhrigeadh nam prìomhachasan a dh'aontaich sinn, 's e sin a bhith a' lìbhrigeadh phròiseactan treòrach airson solar foghlaim treas-ìre; a' neartachadh sàr-mhathas ann an rannsachadh is ùr-ghnàthachas; agus a' dealbhadh freàm buайдhe nàiseanta agus modhan cunnthalachd 's barantachadh mathais co-cheangailte ris.

- Frèam nam Builean Co-roinnt eadar Riaghaltas na h-Alba, SFC agus Sgilean Leasachaidh Alba; agus raon de phlanaichean gnìomha airson sgilean sònraichte.
- Ath-sgrùdadh neo-eisimeileach air clàr-lìbhrigidh nan sgilean a chuireas prosbaig air fuincseanan is raon-ùghdarrais Sgilean Leasachaidh Alba agus an ceangal aige le, 's an dleastanas a th' air, an lùib siostam foghlaim is sgilean nas mothà.
- Clàr-gnothaich airson ath-leasachadh sgoiltean na h-Alba a bheir buaidh air a' churraicealam, an ìre as àirde de theisteanasan is measaidhean, is air a' chlàr institiuideach; a thuilleadh air na molaidhean airson seirbheis nan dreuchdan, aig Aithisg Muir agus Ath-sgrùdadh Hayward gu h-àraidi.
- Stiùireadh a thaobh COVID-19 airson dèiligeadh ris a' ghalar-sgaoilte an-dràsta.
- Frèam Obair Cothromaich, a' brosnachadh chleachdannan math, cothromach san àite-obrach.
- Litrichean stiùiridh bliadhnaid do SFC a' suidheachadh prìomhachasan Ministireil.

Tha na miannan poileasaidh sna ro-innleachdan fo bhuaidh na tha ri fhaighinn de dh'airgead poblach. Chaidh Ath-sgrùdadh Cosgais air Stòrasan aig Riaghaltas na h-Alba fhoillseachadh sa Chèitean 2022, agus chuir e an cèill gum bi staid phiosgail deuchainneach ann airson lìbhrigeadh a' Phlana seo mu choinneamh 2022-27. Tha e a' cur na prosbaig air clann ann am bochdainn, atharrachadh gnàth-shìde; eaconamaidh nas treasa, nas cothromaiche is nas uaine; agus ath-leasachadh nan seirbheisean poblach; agus tha e a' socrachadh stòras airgid do cholaisteán is oilthighean a bhios cudromach nuair a bhithear a' co-dhùnadh buidseatan gach bliadhna. Mairidh na buidseatan calpa (airson rannsachadh, càradh fearainn-thogalach is bun-structar) meadhanach rèidh thar ùine a' Phlana seo.

AR FREAGAIRT IS AMASAN RO-INNLEACHDAIL

Chaidh ar Plana Ro-innleachdail a dheasachadh timcheall ceithir amasan a' ruith air na raointean farsaing a leanas:

Bidh na h-amasan seo nan cùl-taic don mhiann gum bi Alba na h-àite air leth airson ionnsachadh, oideachadh, rannsachadh is ùr-ghnàthachadh – an-dràsta 's san àm ri teachd; agus cumaidh e sinn air an rathad a choileanadh ar n-adhbhair a thaobh sàr-shiostaim de dh'foghlam is sgilean, obair rannsachaidh is ùr-ghnàthachais treas-ìre a dhealbhadh 's a bheathachadh gus an soirbhich le oileanaich, gus piseach a thoirt air beatha dhaoine agus sunnd sòisealta, eaconamach is àrainneachdail a chumail suas.

An lùib gach amais, chithear na prìomh raointean air an comharrachadh. Rè nan còig bliadhna ri thighean, obraichidh sinn ann an co-bhann ri ar compàrtichean is riaghaltas gus ar n-adhartas a mheasadh, tuigsinn far an dèan sinn nas fheàrr, agus gus a' chuimse air ar prìomhachasan a ghleusadh. Tha sinn a' dealbhadh siostam-stiùiridh dèanadais mar thaic airson sùil a chumail air adhartas is euchdan mu choinneamh nan amasan ro-innleachdail sin. Thèid seo a ghleusadh a-rèir nan gnìomhachdan air an tugadh mion-chunntas sa Phlana Obrach againn.

A' toirt comas do dhaoine air ionnsachadh 's soirbheachadh

Ma thaisgeas sinn ann am foghlam ruigsinneach do luchd-ionnsachaidh às gach raon agus cho fad 's as beò iad, bheir sinn dhaibh sàr-shaoghal ionnsachaidh a bhios gan cuideachadh airson soirbheachadh; a' tabhann cothroman air compàirteachadh 's gan uidheamachadh airson soirbheachadh ann an cosnadh, tuilleadh ionnsachaidh agus airson beatha choileanta a bhith aca.

PRÌOMHACHAS 1.1

Brosnaichidh sinn cothromachd, slighean is tar-ghluasadan rèidh le bhith a' smaoineachadh air an dòigh san tomhais 's san taisg sinn maoinean, san suidhich sinn targaidean agus san cùm sinn sùil air leudachadh cothroim; agus obraichidh sinn còmhla ri oileanaich is institiuidean gus slighean ionnsachaidh tàbhachdach, buadhvisor a ghleidheadh, fhad 's a tha sinn a' cur suim ann an iomadachd institiuideach.

PRÌOMHACHAS 1.2

Gleidhidh sinn ionnsachadh is teagasc sàr-mhath, a' dion 's a' meudachadh saoghal ionnsachaidh nan oileanach, agus a' co-roinn deagh chleachdadh san t-siostam treas-ìre.

PRÌOMHACHAS 1.3

Nì sinn cinnteach gum bi oileanaich deiseil airson saoghal na h-obrach 's gum bi cothroman ionnsachaidh fad-bheatha aig daoine le bhith a' cur ri aithneachadh nas motha air ionnsachadh feadh na beatha; le suas-sgileadh is ath-sgileadh cuimsichte air gnothachas is gnìomhachas; agus le bhith a' dealbadh chùrsaichean nas giorra, nas gèire dhaibh rim beatha obrach.

PRÌOMHACHAS 1.4

Nì sinn cinnteach gum faigh oileanaich taic airson gabhail ann am foghlam treas-ìre, 's gun toirear èisteachd is luach do an guthan, 's le deasachadh phlanaichean meudaichte an lùib seo.

PRÌOMHACHAS 1.5

Brosnaichidh sinn co-ionannachd 's ion-ghabhalachd air chor 's gun làimhsichear oileanaich gu ceart 's le spèis, a' cuideachadh cholaistean is oilthighean gus freagradh ri Riatanasan Dleastanas na Co-ionannachd san Roinn Phoblach agus a' dèligeadh ri leth-bhreith mi-laghail is neo-ionnannachdan leanailteach.

A' gineadh bheachdan-smuin ùra 's a' liontgaradh eòlas

Gus tasgadh ann an sàr-obair rannsachaidh is ùr-ghnàthachais a tha ag adhartachadh eòlas làithreach; a' tarraing 's ag àrach tàlant is tionnsgaineachd luchd-gnothaich; a' beothachadh co-obrachadh is barrachd tasgadh ionmhais; a' meudachadh ar cliù eadar-nàiseanta; agus a' libhrigeadh cruth-atharrachadh eaonamach is luach sòisealtasach.

PRÌOMHACHAS 2.1

Beathaichidh sinn rannsachadh taisgealach sàr-mhath agus co-obrachadh tar-chuspairean, le bhith a' tasgadh ann an obair rannsachaidh sàr-mhath ge be càit a gheibhear i, am feadh 's a chuireas sinn taic ri leasachadh cho-bhannan cuimsichte, ciallach thairis air institiuidean.

PRÌOMHACHAS 2.2

Brosnaichidh sinn cultar rannsachaidh taiceil do dhaoine is sgiobannan ealanta, agus bidh sinn a' co-dhealbhadh dhùilean buntainneach don roinn.

PRÌOMHACHAS 2.3

Nì sinn eòlas feumail le eag-shiostam de dh'ùr-ghnàthachas sàr-adhartach, ag amaladh ri chèile co-roinn èolais is tasgadh ùr-ghnàthachais airson comas a thoirt do cholaistean is oilthighean 's am brosnachadh gus cur ri prìomhachasan nàiseanta, gnìomhachd eaonamach, agus leasachadh sheirbheisean poblach.

PRÌOMHACHAS 2.4

Dealbhaidh sinn foghlam luchd-tionnsgain is cothroman coimearsalta, a' fighe a-steach cultar tionnsgaineachd thar champasan le bhith a' cruthachadh buidhnean-iomairt ùra.

PRÌOMHACHAS 2.5

Nì sinn compàirteachasan nas doimhne thar siostam maoineachaidh da-fhillte na RA air fad, a' cuideachadh oilthighean Albannach gus cothroman a ghlacadh, cur ri ar cliù a thaobh sàr-obair rannsachaidh agus a bhuil is a bhlàth a libhrigeadh do dh'Alba.

A' dealbhadh siostam freagairteach, cunbalach, seasmhach

Gus suidheachaidhean a dhealbhadh airson siostam freagairteach, cunbalach de dh'fhoghlaam is sgilean, rannsachadh is ùr-ghnàthachas treas-ìre a nì cruth-atharrachadh air soirbheas is sunnd sòisealta, eaconamach, agus air cor na h-àrainneachd aig ìrean nàiseanta is roinneil agus le tasgadh stèidhichte air àitean; a' gleidheadh cliù is buaidh eadar-nàiseanta; agus a' cuideachadh institiudean gus soirbheachadh leotha fhèin agus le càch a chèile.

PRÌOMHACHAS 3.1

Nì sinn cinnteach gum freagair institiudean gu h-èifeachdach ri èiginn na gnàth-shìde, a' fighe a-steach gnìomhan gnàth-shìde agus tar-ghluasad cothromach gu ruige net zero nar ro-innleachdan, frèaman cunntalachd is tasgaidhean ri thighinn; agus le dùil gun cleachd colaisteann is oilthighean an cuid teòmachd is gnìomhachdan airson àm ri teachd torrach, beag-charboin.

PRÌOMHACHAS 3.2

Cuidichidh sinn le planadh is ullachaidhean cunbalach airson solar, sgilean is teisteanasan le institiudean, fastaichean is compàrtichean, mar eisimpleir, a' cur ris na Pròiseactan treòrach againn airson solar roinneil treas-ìre, a dhèanamh cinnteach gun tèid solar ullachadh a rèir feuman is cothroman caochlaideach, agus a rèir prìomhachasan Riaghaltas na h-Alba don roinn.

PRÌOMHACHAS 3.3

Nì sinn cinnteach gun leasaich institiudean an slàinte ionmhasail is modhan deagh-riaghlass agus nì sinn ath-sgrùdadh air ar dòigh-obrach a thaobh barantachadh 's conaltradh.

PRÌOMHACHAS 3.4

Bheir sinn brosnachadh do dh'institiudean is prìomh chompàrtichean a bhith a' co-obrachadh, mar chuideachadh le dealbhadh chompàrtachasan airson builean is luach poblach nas fheàrr, agus airson seasmhachd a mheudachadh.

PRÌOMHACHAS 3.5

Atharraichidh sinn ar prìomhachasan tasgaidh is modailean riarrachaidh airson luach eaconamach, sòisealta is àrainneachdail urrasachadh, ag obair le Riaghaltas na h-Alba, leis an roinn agus prìomh luchd-ùidhe.

A' dèanamh sfc na buidheann sàr-mhath

A bhith nar buidheann poblach sàr-mhath a bheir buaidh le ceannardas, compàrtachas, lèirse agus tasgadh glic.

PRÌOMHACHAS 4.1

Libhrigidh sinn ar clàr cruth-atharrachaidd airson daoine is siostaman, a' tarrang 's a' cumail sgiobannan eugsamhail, comasach is soirbheachail, agus a' nuadhachadh ar siostaman is URLRequest IT.

PRÌOMHACHAS 4.2

Bidh sinn mar chulaidh-tionnsgain airson atharrachaidd is buaidh fàbharach le co-bhith ag ùrachadh ar compàrtachasan is ceannardas, a' gabhal dàimhean for-ghniomhach, co-obrachail os làimh le luchd-ùidh a tha riatanach dar miann airson builean nas fheàrr urrasachadh.

PRÌOMHACHAS 4.3

Deilbhidh sinn frèam buaidhe nàiseanta agus modhan cunntalachd is barantachadh mathais co-cheangailte ris airson sinn fhìn a cho-rèiteachadh ri prìomhachasan Riaghaltas na h-Alba don roinn agus mar dhòigh nas fheàrr air fios a thoirt do ar co-dhùnaidhean agus piseach a thoirt air luach don phoball.

PRÌOMHACHAS 4.4

Leasaichidh sinn modhan cruinneachadh, rianachd is cleachdadh dàta agus cruthaichidh sinn lèirsinn, airson feabhas am broinn SFC agus thairis air siostam an fhoghlaim, sgilean is rannsachaidh treas-ìre a sparradh air adhart.

PRÌOMHACHAS 4.5

Meudaichidh sinn ar cliù is teist mar bhuidheann fior-dhèanadach – èifeachdach, buadhmhòr is lùthmhòr.

CÙISEAN A THA BUNAITEACH DAR N-OBAIR

Gheibhean na cùisean is rùintean riatanach seo an lùib nan amasan is priomhachasan seo air fad:

- Airson freagairt a thoirt do dh'ÈIGINN NA GNÀTH-SHÌDE feumar uallach co-choitcheann a ghabhail airson an targaid adhartach a thaobh sgaoilidhean carboin a lùghdachadh, agus tar-gluasad cothromach gu ruige net zero a choileanadh, ro 2045. An lùib na chuireas sinn fhìn ris mar bhuidheann, cumaidh sinn taic ris na buidhnean a mhaoinicheas sinn gus atharrachadh a thoirt air cùisean le foghlam, rannsachadh is ùr-ghnàthachas do dh'oileanaich fa chomhair Alba nas uaine, le comhairle shaidheansail a' thoirt fios do phoileasaidh, agus le ro-innleachdan timcheall fearainn-thogalach.

- Bidh e mar phòrmh-eileamaid ar cuid leasachaidh a bhith a' dion **LEAS NAN OILEANACH SAN LATHA A TH' ANN AGUS RI THIGHINN** a thaobh am foghlaim, feuman taice, cothrom is compàirteachadh rè ùine a' phlana seo, 's sinn ag obair ann an co-bhann ri oileanaich is riochdairean.

- Bidh ar freagairt do **FHEUMAN EAONAMACH, SÒISEALTA IS CULTARAIL NA h-ALBA** ro-chudromach a thaobh an dòigh 's an toir sinn atharrachadh air siostaman, 's an dèan sinn planadh ro-innleachdail ann an co-bhann ri institiudean, fastaichean, riaghaltasan is maoinichearán.

- Faodaidh e bhith feumail **CO-IONANNACHD, IOMADACHD IS ION-GHABHALACHD** a bhrosnachadh leis na h-institiudean don toir sinn maoin airson dèiligeadh ri neo-ionannachdan teanna, leanailteach, mar sin, suidhichidh sinn builean ro-aithnichte agus leanaidh sinn am buaidh airson ar dleastanasan co-ionannachd a chumail 's àbhaisteachadh thairis air gach raon de ar n-obair, agus a thaobh ar dleastanasan fhèin mar bhuidheann.

- A' cumail taic ri miannan na **RO-INNLEACHD NÀISEANTA AIRSON CRUTH-ATHARRACHADH EAONAMACH**, ag obair le Riaghaltas na h-Alba 's na buidhnean-gníomha aige airson planaichean libhrigidh a dhealbhadh agus a' bhuaidh as mothà a thoirt asta.

- Tha ar sùil ri adhartas leantainneach a dh'ionnsaigh nan slatan-tomhais is cleachdannan airson **OBAIR CHOTHROMACH** sna buidhnean don toir sinn maoin mar phàirt de na bhios sinn a' cur ri ro-innleachd Riaghaltas na h-Alba airson eaonamaidh nuadh-aimsireil, luachmhor, ion-ghabhalach a choileanadh, far a bheil fastaichean is luchd-obrach ag aontachadh beusan san àite-obrach airson chòraichean is dleastanasan a chumail suas agus guth èifeachdach, cothrom, tèarainteachd, toileachas is spèis do dhaoine fa leth a bhrosnachadh.

- Nuair a dh'aithnichear cho fiachail 's a tha **ÀITE** agus an caochladh fheuman aig coimhairsnachdan na h-Alba, bithear a' suidheachadh cholaistean is oilthighean mar "aitreabhan acrachaидh" aig cridhe bhailtean, eileanan is roinnean na dùthcha. Tha iad ro-chudromach airson 's gun tig daoine, àiteachan is stòrasan còmhla airson fèin-aithne, adhbhar is builean nas fheàrr 's nas cothromiche a dhealbhadh 's a chumail suas air feadh na h-Alba.

- Bidh tuigse air **SUIDHEACHADH NA RA IS GU h-EADAR-NÀISEANTA** riatanach airson buaidh a thoirt air cùisean a tha a' deargadh air gnìomhachdan nam buidhnean don toir sinn maoin agus air leas nan oileanach; agus airson aithne a thoirt don ruigse is gnìomhachd eadar-nàiseanta aig mòran de ar n-institiudean a tha fior chudromach a thaobh cliù, soirbeas is ceangailteachd na h-Alba anns an t-saoghal seo.

DEALBH: FIFE COLLEGE

PRIONNSAPALAN A BHEIR STIÙIREADH DAR DÒIGH-OBRACH

Ann an 2021, dh'fhoillsich sinn Ath-sgrùdadh air Foghlam is Rannsachadh Treas-ìre a bha a' lorg ciamar a choileanamaid gu coitcheann siostam na bu cheangailte, na bu cruthachaile is na bu lùthmhoire de dh'fhoghlam is rannsachadh treas-ìre a tha seasmhach agus buadhmhòr an-dràsta agus do na ginealaichean ri thiginn. Chuir Riaghaltas na h-Alba fàilte air molaidhean ar n-Ath-sgrùdaidh agus tha e a' deasachadh an Adhbhair is na Prionnsapalan airson foghlaim is rannsachaidh treas-ìre mar phàirt den fhreagairt aige – rud a bheir frèam do cho-dhùnайдhean air feadh gach taobh dhen t-siostam, a' suidheachadh dhleastanasan is uallaicheadh soilleir. Airson ar molaidhean a choileanadh agus airson freagairt gu h-èifeachdach ri ro-innleachdan is poileasadhean riaghaltais, bheir còig prionnsapalan coitcheann, eadar-cheangailte stiùireadh dar dòigh atharrachaidh is leasachaidh.

TOGAIDH SINN SUAS IOMADACHD

Tha sinn am beachd gu bheil e deatamach taic a chumail ri iomadachd air gach taobh dhith – daoine, beachdan-smuain, teisteanasan, rannsachadh, foghlam, ruigse eadar-nàiseanta, seòrsaicheadh institiuid is dòighean co-obrachail – gus an iomlanachd de fhreagairtean brìghmhòr a dh'fheumas sinn airson dèiligeadh ris na dùblain mar coinneamh a dhealbhadh airson àm teachdail nas fheàrr do na h-uile. 'S e as ciall dha seo gum maoinich sinn raon farsaing de sholar aig gach ire, a' cur suim sna h-ealain, daonnachdan is saidheansan sòisealta, an cois na h-iomairt airson cuspairean STEM (Saidheans, Teicneòlas, Einnseanaireachd is Matamataigs) a bhith air an gabhail ri barrachd dhaoine, fhad 's a bhios sinn ag altram ar comais ciall a dhèanamh dhen t-saoghal timcheall oirnn agus a' cur snuadh nas doilleire eadar chriochan nan dreuchdan traidiseanta fhad 's a thèid sinn air adhart.

Le iomadachd feumar aithneachadh cuideachd gu bheil iomadh cruth is càradh air colaiscean is

oilthighean fa leth, 's gu bheil rùintean is miannan eadar-dhealaichte aca. Obraichidh sinn leis an eadar-dhealachadh sin, 's sinn ag amas air buaidh a thoirt às le bhith a' beachdachadh air an t-siostam gu lèir a thaobh cunbalachd, eadar-cheanglaichean is co-obrachadh.

Feumaidh sinn greimeachadh air gach tàlant a bhios ann. Tha foghlam ag atharrachadh beatha dhaoine – àraichidh e sluagh a tha feòrachail, fosgailte do bheachdan-smuain agus comasach air an saoghal tìmcheall oirnn 's ar beatha iom-flillte a mhìneachadh. Bheir e cothroman às, chan e a-mhàin do aon neach, ach do na ginealaichean ri thiginn. Bu chòir do gach duine na cothroman sin a fhaighinn. Mar sin dheth, feumar dèiligeadh ri neo-ionnannachdan leanailteach, a' cuideachadh luchd-ionnsachaidh gus buannachadh, agus a' dèanamh cinnteach gu bheil ar coimhearsnachd rannsachaidh eugsamhail is fosgailte don a h-uile tàlant.

CUMAIDH SNN TAIC RI OBAIR COMPÀIRTEACHAIS

Nì sinn conaltradh leotha agus obraichidh sinn ann an co-bhann ri raon farsaing de luchd-ùidh thar gach taobh de ar rùn – oir tha e bunaiteach do ar comas air buaidh agus builean buadhdmhor a libhrigeadh. Bidh ar n-obair compàirteachais a' ruith air raon de dh'ùidhean agus gabhaidh i a-steach institiudean, oilleanaich agus buidhnean riochdachail eile, buidhnean iomairt is sgilean, riaghaltas ionadail, buidhnean sgrùdaidh is riaghlichail no stiùridh, ùghdarrasan staitistigeil eile, aonaidhean ciùird, comainn oilean, agus buidhnean cèile. Bidh co-dheilbh is co-nbrachadh nan comharrайдhean suicheantais againn. Mar phàirt de seo, bidh sinn a' brosnachadh tuigse nas fheàrr air ar n-obair agus buaidh nan colaisteann is oilthighean.

Bidh e deatamach dearbhadh gur urrainn dhuinn an Ro-innleachd nàiseanta airson Cruth-atharrachaidh Eaconamaich is Frèam Dèanadais Nàiseanta a libhrigeadh, agus gun tig buannachdan sòisealta farsaing, soirbheas eaconamach is sunnd àrainneachdail nan cois, airson a bhith a' comharrachadh agus a' toirt priomhachas do na tha a' cruthachadh buaidh 's airson an dòigh-tasgaidh as fheàrr san àm ri teachd. Bidh e mar phriomh amas dhuinn rè ùine a' Phlana Ro-innleachdail seo buaidh dhìreach is neo-dhìreach nan colaisteann is oilthighean a dhèanamh faicsinneach is freagarrach, 's sinn ag obair le compàrtichean gus tuigse is sealladh fhaighinn air dè tha ag obrachadh gu math 's càit am feumar piseach.

CUMAIDH SNN TAIC RI SEASMHACHD NA ROINNE DO NA GINEALAICHEAN RI THIGHINN

Leanaidh sinn oirnn ag aithneachadh gum bu chòir do cholaisteann is oilthighean a bhith soirbheachail fo an dlige fhèin, ach bidh sinn a' sior fheuchainn ri na cothroman as mothà fhaighinn fa chomhair chompàirteachasan is co-nbrachadh am broinn na roinne. Tha sinn am beachd gur e seo an t-àm as mothà a tha co-nbrachadh a dhìth na bha riamh airson solar cunbalach a ghleidheadh aig ire

roinneil is nàiseanta agus dèligeadh ri beàrnan solair, piseach a thoirt air mathas is builean ionnsachaidd 's teagaisg, airson tasgadh ann am feuman gniomhachais is luchd-fastaidh, taic a chur ri rannsachadh fo sgiath ar rùin, cosgaisean a lùghdachadh agus èifeachdasan a leasachadh le ullachaidhean is solar nas fheàrr, agus airson seasmhachd ionmhaisail a bhuidhinn san fhad-ùine. Tha sinn ro-dheònach taic a chumail ri co-nbrachadh eile, ge be an e sin le co-thairgsean airson maoineachadh, còrdaidhean compàirteachais is caidreachasan, modailean solar nas aonaichte no nas ceangailte airson foghlaim treas-ire, no modailean co-nbrachaidh eadar-dhealaichte a bhios a' toirt luach rè ùine mhòir.

Ged a tha gach institiuid cunnatachail airson a dhleastanasan ionmhaisail a choileanadh, tuigidh sinn gu bheil dàimh cho-bhuannachdail ann eadar maoinicheadan, iasadairean, ruintean riaghaltas, agus institiudean.

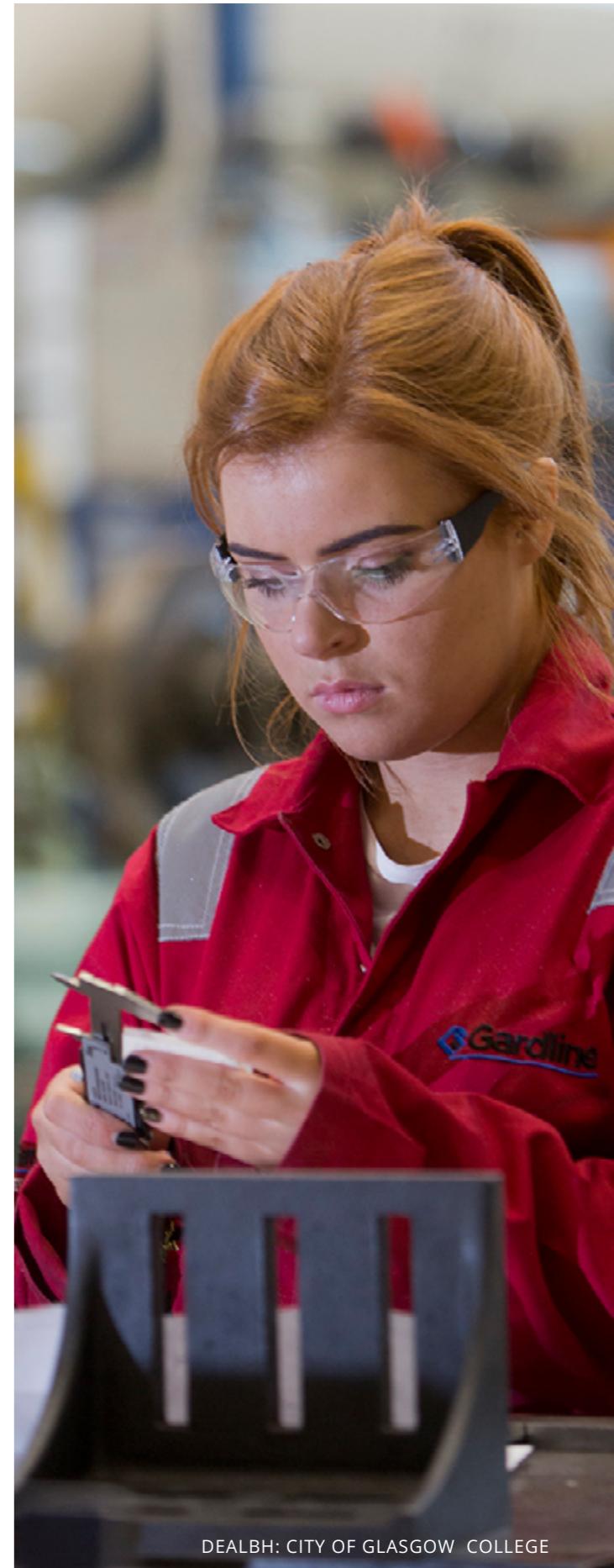
Obraichidh sinn ann an co-bhann ri riaghlasan, buidhnean maoineachaidh is institiudean airson àrainneachd mhaoineachail a tha ag aithneachadh gum feumar tasgadh fad-ùineach, seasmhach a thabann; airson buainead a thogail agus clisgidhean san t-siosam a chlòthadh; airson comas a thoirt do dh'institiudean air solar, rannsachadh is ruintean a phlanadh 's atharrachadh ann an dòigh stiùrichte an lùib àrainneachd fiosgail teann; agus airson comas a thoirt dhuinn uile air a bhith sùbalte, lùthmhòr nuair a bhithear a' cur aghaidh ri cothroman ùra. An lùib siostam dà-fhillte na RA airson maoineachadh obair-rannsachaidh, tha sinn ag amas air tasgadh ann am bunstructar earbsach gus an urrainn do dh'institiudean co-fharpaiseadh 's co-nbrachadh airson tuilleadh maoineachaidh, 's iad a' sìreadh eòlas is beachdan-smuain ùra, taobh ri maoineachadh airson co-roinn eòlais a thionndadh gu cothrom coimearsalta is gnothachais. Chan fhuilear dhuinn obair còmhla ri chèile agus conaltradh ri luchd-ùidh oir, tha roghainnean doirbh ann a thaobh phriomhachasan, an airgid thasgaidh ri tide, agus na h-eadraigidhean is gniomhachdan a libhrigeas an luach is a' buaidh as fheàrr.

MEUDAICHIDH SNN PLANADH STÈIDHICHTE AIR FIANAIS

Bhon as e maoinicheadar a th' annainn, bidh sinn daonnan a' co-nbrachadh le colaisteann is oilthighean airson iarrtasan dhaoine, luchd-fastaidh, cùisean sòisealta a thig am follais, àrainneachd maoineachaidh deuchainneach, agus poileasaidh riaghaltas a rèiteachadh. Bidh fianais agus deagh phlanadh ro-innleachdail flor chudromach airson freagairt riutha agus buaidh a thoirt air na h-iarrtasan seo, obair le Riaghaltas na h-Alba, institiudean is compàrtichean a cho-rèiteachadh le ro-innleachdan solair is rannsachaidh san àm ri teachd. Tha sinn ag amas air feum nas fheàrr a dhèanamh den dàta a chruinnicheas sinn agus tha sùil againn gun dèan colaisteann is oilthighean a leithid ceudna, gus tuigsinn dè am fiosrachadh a tha a dhìth airson taic a chur ri siostam agus libhrigeadh nas fhreagairtiche, airson buaidh a thoirt air solairean dàta buntainneach eile, airson lèirsean is measaidhean meudaichte fhoillseachadh, agus airson tasgadh ann an siostaman tional fiosrachaidh dhidseataich a dh'fhàgas faisneis ann an làmhan luchd-co-dhùnaidh, luchd-planaidh, luchd-leasachaidh, dealbhadairean poileasaidh agus a' phobaill gu lèir. An cois dàta is analitigs meudaichte, deasachidh sinn ar pròiseasan barantachaidh is luachaidh airson ar libhrigeadh a leantainn, taic a chur ri leasachadh agus mìneachadh nas fheàrr a dhèanamh air buaidh nan institiudean gu roinneil agus gu nàiseanta.

BHEIR SNN SPÈIS DO DH'FHÈIN-RIAGHLADH IS SÌNEADAS

Tha dùil againn gun coilean na h-institiudean a mhaoinicheadan sinn na dleastanasan a thig an cois ionmhas poblach – airson libhrigeadh agus amasan sòisealta, eaconamach, farsaing. Gidheadh, tha feiriaghlaidh is saorsa sgoilearach aig na h-institiudean don toir sinn maoin. Tha seo a' ciallachadh gur tric as iadsan as fheàrr a bheir buaidh air, is a cho-dhùineas nàdar is gnè an t-solair is an rannsachaidh a bu chòir a dhèanamh. Leanaidh sinn oirnn a' uidheachadh ar dùilean fa chomhair deagh riaghlichais, seasmhachd ionmhaisail agus sgrùdadh air tasgadh poblach, agus cumaidh sinn cunnatachalachd is sùbalteachd, dùilean nàiseanta is ruítean institiudeach a rèir a chèile.

DEALBH: CITY OF GLASGOW COLLEGE

A' LÌBHRIGEADH AR PLANA RO-INNLEACHDAIL

AR FRÈAM LÌBHRIGIDH

'S e màthair-adhbhar a' Phlana Ro-innleachdail seo diofar a dhèanamh do dh'Alba. 'S e buidheann beag a th' annainn, air a bheil uallach airson tasgadh mòr, agus rùn adhartach againn. Thèid ar comas lìbhrigidh a stiùireadh le buidseatan is stòrasan an ama ri teachd, 's leis an dòigh a dhealbhais riaghaltasan is ar compàirtichean na priomhachasan aca.

Cumaidh sinn sùil air adhartas, stiùridh sinn ar dèanadas, agus measaidh sinn na gniomhan as fharsainge a ghabhas sinn os làimh gus taic a chumail ri ar rùn agus an ro-innleachd seo a lìbhrigeadh. Mar phàirt de ar clàr cruth-atharrachaидh air daoine is siostaman, tha sinn ag ath-dheasachadh ar frèam airson stiùireadh dèanadais, is na priomh chomharran soirbheachaidh, a dhearbhadh gu bheil sinn ann an làn co-rèite ri Frèam Dèanadais Nàiseanta na h-Alba agus Amasan Leasachaidh Sheasmhaich nan Dùthchannan Aonaichte. Bidh sinn cuideachd a' dealbhadh modh luachaidh ùr, fo sgiath bhuidhnean a-muigh, a nì measaidhean measgaichte air gniomhachdan cudromach, a bharrachd air a bhith a' leasachadh ar comasachdan taobh a-staigh na buidhne.

Bidh am Plana Ro-innleachdail còig-bliadhna seo air a bhunaiteachadh le planadh a-staigh fa chomhair nan gniomhan geàrr-ùine, nam measg, Plana Obrach bliadhnaile, a thèid ùrachadh thar ùine an ath-sgrùdaidh seo air cosgaisean. Gus an urrainn dhuinn freagairt gu lùthmhòr ri àrainneachd a tha a' grad-atharrachadh, suidhichidh ar Plana Obrach gniomhan planaichte, ceumannan is meatraigs dèanadais airson ar n-adhartas a shealltainn a thaobh coileanadh nam builean comharrachte sa Phlana còig-bliadhna seo. Thèid dèanadas ath-sgrùdadh le ceannardan-stiùridh, leis a' Bhòrd agus na comataidhean aige. Bidh sinn a' foillseachadh staitistigs oifigeil gu riaghailteach. Aithrisidh sinn air adhartas is dèanadas a thaobh a' Phlana seo, mar as trice tron Aithisg is Cunntasan Bliadhnaile againn.

AG OBAIR CÒMHЛА RI AR COMPÀIRTICHEAN

Obraichidh sinn còmhla ri Riaghaltas na h-Alba agus raon de chompàrtichean, a bharrachd air na riaghaltasan ionadail is priomh riaghaltasan agus na buidhnean a mhaoinicheadas sinn airson ar Plana a libhrigeadh – oilleanaich, buidhnean iomairt is sgilean (iomairt na h-Alba, iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean, iomairt Ceann a Deas na h-Alba, Sgilean Leasachaidh Alba), buidhnean riaghlaidh is teisteanais, buidhnean stiùridh is modhan lìbhrigidh, buidhnean riochdachail, aonaidhean ciùird agus buidhnean ceudna na RA.

DEALBH: ROBERT GORDON UNIVERSITY

Ionadan Ùr-ghnàthachais

Chuir sinn clàr nan Ionadan Ùr-ghnàthachais air chois ann an 2012, ann an co-bhann ri lomairt na h-Alba agus lomairt na Gàidhealtachd's nan Eilean, mar phàirt riatanach den eag-shiostam airson co-roinn eòlais is ùr-ghnàthachais aig Alba. Ag obair còmhla ri colaistean, oilthighean agus institiudean rannsachaidh na h-Alba, tha sùil aig na seachd Ionadan Ùr-ghnàthachais ri ùr-ghnàthachas is tionnsgaineachd luchd-gnothaich a mheudachadh thar priomh roinnean eaonamach na h-Alba, agus ri dreuchdan a chruthachadh 's fàs a thoirt air an eaonamaidh.

"Tha sinn toilichte cuideachadh leis an rùn airson obair compàirteachais ann am Plana Ro-innleachdail SFC – tha e a' sior-fhàs cudromach, leis an leithid seo de dhùblain mu coinneamh nan colaistean, gun obraich sinn gu dlùth còmhla airson roinn treas-ìre cheangailte, lùthmhòr a dheasachadh.

"Tha Colaistean na h-Alba a' cur fàilte gu sònraichte air an amas gum bi daoine comasach air ionnsachadh is soirbheachadh. Tha seo ann an dlùth-chòrdadh le ar priomhachasan ro-innleachdail fhèin agus an fheadhainn aig Riaghaltas na h-Alba, mar sin, tha e a' sealntainn cho cudromach 's a tha e a bhith ag obair gu dlùth còmhla. A chòrr air seo, tha Plana Ro-innleachdail SFC a' cur prosbaig air cho cudromach 's a tha e ionnsachadh feumail a libhrigeadh do mhuinnitir na h-Alba. Bidh sinn a' coimhead ri bhith ag obair gu dlùth còmhla ri SFC a dhèanamh cinnteach gun cuidich colaistean eaonamaidh, coimhearsnachdan is luchd-ionnsachaidh na h-Alba gus soirbheachadh."

Shona Struthers,
Ceannard Colaistean na h-Alba

CO-OBRACHADH AIR A CHUR GU CLEACHDADH

"Is e na trì bliadhna seo mu dheireadh an t-àm a bu dheuchainniche a th' air a bhith aig an roinn, agus a h-oileanaich 's luchd-obrach, a-riamh. Ach, bha aon rud na fhàbhar, agus b' e sin an dòigh san do chruinnich luchd-ùidh timcheall air adhbhar a bha gan aonachadh, agus mar a dhearrbh iad an lùthmhorachd ann a bhith a' seasamh an aghaidh nan dùbhlann gun samhail seo. A' coimhead romhainn, feumaidh sinn cuid den mheanmna sin a ghleidheadh airson dèligeadh ris na dùbhlain mhora a tha mar coinneamh agus oilthighean a chur aig teis-meadhain ath-shlànanachadh is cruth-atharrachadh na dùthcha.

"Tha dùil againn gun cuir Comhairle Maoineachaidh na h-Alba oilthighean gu an dùbhlann 's gun cùm iad an roinn cunnatachail airson maoinean poblach a chleachdad air leas coitcheann. Tha sinn ag iarraidh oirre cuideachd bratach na roinne a thogail agus tuigsinn dè bheir air roinn foghlaim àrd-ìre na h-Alba a bhith cho suaicheanta, soirbheachail air àrd-ùrlar eadar-nàiseanta agus a cuideachadh gus toradh math eaonamach, sòisealta is cultarach a libhrigeadh do mhuinnitir na h-Alba. Sin far a bheil obair ann an dlùth-chompàirteachas fior chudromach. Tha meas mòr againn air dealas SFC a thaobh seo."

Alastair Sim,
Stiùiriche Oilthighean na h-Alba

Pròiseactan treòrach airson Solar Foghlaim Treas-ìre

Tha sinn ag obair còmhla ri ùghdarrasan ionadail, Sgilean Leasachaidh Alba, lomairt Ceann a Deas na h-Alba, lomairt na h-Alba 's institiudean gus Pròiseactan treòrach airson solar foghlaim treas-ìre (priomh mholadh san Ath-sgrùedad againg) a libhrigeadh. Bheir seo oidhrip air feuman ionadail a thaobh sònraochadh sgilean agus planadh solar foghlaim, air a fhreagrachd do cheann a deas agus taobh an ear-thuath na h-Alba, a thoirt seachad.

Bòrd Comhairleachaidh Preantasachd na h-Alba

Tha SFC agus Sgilean Leasachaidh Alba a' cuideachadh fastaichean gus preantasachdan a ruith fo sgiath Bòrd Comhairleachaidh Preantasachd na h-Alba (SAAB). Fo stiùir saoghal a' ghnìomhachais, tha SAAB a' dearbhadh gu bheil preantasachdan ann an Alba freagarrach dan adhbhar agus air an gleusadh a rèir feuman caochlaideach fastaichean is eaonamaidh na h-Alba.

Frank Mitchell, Cathraiche SDS

Frèam nam Builean Co-roinnte

Tha am Frèam na mheadhan do bheil SFC, Sgilean Leasachaidh Alba is Riaghaltas na h-Alba a' leantainn 's ag aithriseadh air pròiseactan co-nbrachail a chuireas ri builean coitcheann airson sgilean, mar a chaidh an suidheachadh san Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach (NSET) agus ann an rùintean Plana-gníomha nan Sgilean Teachdail, a thaobh iarrtas eaonamach a dhèanamh co-chòrdail ri solar foghlaim an-dràsta is san àm ri teachd.

"Tha cothrom air leth againn air siostam rannsachaidh is ùr-ghnàthachaidh ullachadh don RA a tha a h-uile duine a' cur ris agus a' faighinn buannachd às.

"Tha Buidheann Rannsachaidh is Ùr-ghnàthachais na RA a' dol le miann SFC gus siostam ceangailte, lùthmhòr is seasmhach a dhealbhadh, mar a shuidhich iad sa Phlana Ro-innleachdail aca. Tha mi a' coimhead ri bhith ag obair còmhla ri SFC, agus còmhla ris a' choimhearsnachd rannsachaidh is ùr-ghnàthachaidh air leth ann an Alba agus air feadh na RA 's gu h-eadar-nàiseanta, airson lonn is latha a dhèanamh de na cothroman a tha romhainn."

Professor Dame Ottoline Leyser,
Àrd-ofigear, UKRI

"An dèidh nam beagan bhliadhnaicheadh duilich seo, tha cruidh-chàs eile mu choinneamh nan oileanach, a dheargas air an sporan, sunnd is cothroman.

"An lùib na h-èiginn seo, tha mi air mo mhisneachadh le rùn SFC airson cothromachd, co-ionannachd, iomadachd agus ion-ghabhalachd. Tha e deatamach gun obraich an roinn treas-ìre mar-aon airson dèanamh cinnteach gu bheil cothrom aig gach oileanach air soirbheachadh ann am foghlam.

"Tha fadachd orm conaltradh ri SFC uair eile nuair a bhios iad a' neartachadh an dealais airson a bhith ag obair ann an co-bhann ri oileanach, rud a sheulaicheas gur e guth nan oileanach a chluinnear daonnan aig cridhe siostam an foghlaim againn."

Ellie Gomersall,
Ceann-suidhe, NUS Alba

GEÀRR-CHUNNTAS A' PHLANA RO-INNLEACHDAIL AIG SFC

Ar miann

Alba a dhèanamh na h-àite air leth airson ionnsachadh, oideachadh, rannsachadh is ùr-ghnàthachadh – an-dràsta 's san àm ri teachd.

Na prionnsapalan a tha gar stiùireadh

- A' togail suas iomadachd
- Obair compàirteachais
- A' cur taic ri seasmachd airson nan ginealaichean ri thighinn
- A' meudachadh planadh air stèidh fianais
- A' toirt spès do dh'fhìn-riaghlaigh is sìneadas

A' toirt comas do dhaoine air ionnsachadh is soibhreachadh

Ar priomhachasan

Cùm suas rannsachadh taisgealach is co-obrachadh tar-chuspaireach sàr-mhath;

Brosnaich cultar rannsachaiddh taiceil do dhaoine is sgiobannan ealanta;

Dèan feum de dh'èolas le eag- shiostam ceangailte, sàr-innleachdach;

Leasach foghlam do luchd-tionnnsgain is cothroman coimearsalta;

Dèan compàirteachasan nas doimhne thar siostam maoineachaidh dà- fhillte na RA air fad.

Ar builean:

Tha clù na h-Alba airson rannsachadh sàr-mhath ga chumail suas 's ga mheudachadh;

Tha cuimse is aithne coitcheann nas soilleir ann a thaobh cho cudromach 's a tha cultar rannsachaiddh;

Tha tasgadh ann an co-roinn èòlais is ùr-ghnàthachas a' cur fàs eaonamach gu dol agus a' beothachadh fhuasglaidhean air dùblain na cruinne;

Tha tàlant is tionngaineachd air am brosnachadh 's air an àrach;

Thatagar ag aithneachadh gur e Alba priomh chompàirtiche a thaobh libhrigeadh nan ro-innleachdan rannsachaiddh is ùr-ghnàthachais aig an RA.

NSET: Daoine is Cultar Tionngaineach

Ar n-adhbhar

Sàr-shiostam de dh'fhoghlam, rannsachadh is ùr-ghnàthachas treas-ire a dhealbhadh 's a bheathachadh gus an soirbhich le oilleanach, gus piseach a thoirt air beatha dhaoine agus cor math sòisealta, eaonamach is àrainneachdail a chumail suas.

Cùisean bunaiteach don obair againn

- A' freagairt ri èigginn na gnàth-shìde
- A' dion leas làithreach is teachdail nan oilleanach
- A' freagairt ri feuman eaonamach, sòisealta is àrainneachdail na h-Alba
- A' brosnachadh co-ionannachd, iomadachd is ion-ghabhalachd
- Adhartas leantainneach a dh'ionnsaigh Obair Chothromach
- Ag aithneachadh gu bheil buinteanas ri àite cudromach
- A' tuigsinn an t-suidheachaidh pharsaing san RA 's gu h-eadar-nàiseanta

Ar priomhachasan

Dèan cinnteach gum freagair institiudean gu h-èifeachdach ri èigginn na gnàth-shìde;

Cuidich le planadh cunbalach airson solair, sgilean is teisteanasan;

Dèan cinnteach gum meudaich institiudean an slàinte ionmhasail is deagh-riaghlaich;

Bi mar chulaidh-brosnachaidh airson co-obrachadh eadar institiudean is priomh chompàrtichean;

Atharraich ar priomhachasan seilbh is modailean riarrachaidh airson luach eaonamach, sòisealta is àrainneachdail a ghleidheadh.

A' dealbhadh siostam freagairteach, cunbalach, seasmach

Ar builean:

Tha teòmachd nan institiudean ag iomain air adhart gniomhachd gnàth-shìde agus tar-ghluasad cothromach gu net zero;

Tha an siostam is institiudean a' freagairt riutha 's ag atharrachadh a rèir caochladh fheuman, nam measg, riatanasan airson sgilean, mar sin, ag adhbharachadh nas lugh de bheàrnan is gainneadan sgilean le bhith a' cruthachadh an iarrtais air an son.

Tha institiudean seasmach 's air an deagh-riaghlaigh, fo an dlige fhìn agus gu coitcheann;

Tha luach an airgid-seilbh phoblaich air a ghleidheadh;

Dearbhadh nas fheàrr air an dòigh sa bheil colaithean is oilthighean a' cur ri amasan eaonamach, sòisealta is sunnd nan oilleanach leotha fhèin is le càch a chèile.

NSET: Companaidhean is céarnan torach

Feachd-obrach sgileil

Ar priomhachasan

Libhrig ar clàr cruth-atharrachaidh airson daoine is siostaman;

Bi mar chulaidh-tionnnsgain airson atharrachadh is buaidh fàbharach le obair compàirteachas ùraichte is ceannardas;

Deasaich pròiseasan measaidh is barantachaidh;

Leasaich tional, rianachd is cleachdadh dàta, agus cruthaich lèirsean;

Meudaich ar cliù is teist mar bhuidheann fior dhèanadach.

A' dèanamh SFC na buidheann sàr-mhath

Ar builean:

Tha sgiobannan eugsamhail, ealanta, comasach aig SFC aig a bheil ùghdarris is taic airson a bhith a' libhrigeadh gu h-èifeachdach is le buaidh;

Ceannardas buadhach, co-obrachail;

Tha sealadh soilleir, leasaichte aig SFC air institiuid, ceàrn is an roinn treas-ire a thaobh libhrigeadh nam builean;

Thugadh piseach air dòigh-chleachdaidh dàta, analis is fianais am broinn SFC, na roinne treas-ire agus an riaghaltais;

Thatagar ag aithneachadh SFC mar chompàrtiche fiachail agus ceann-iùil beachdachaidh airson na roinne.

NSET: Cultar coileanaidh

Frèam Dèanadaid Nàiseanta

Amasam leasachaidh seasmach nan dùthchannan aonaichte:

DEALBH CÒMHDAICH:
NEWBATTLE ABBEY COLLEGE
AYRSHIRE COLLEGE
UNIVERSITY OF EDINBURGH
EDINBURGH NAPIER UNIVERSITY

Comhairle Maoineachaidh na h-Alba
Scottish Funding Council

APEX 2 - 97 HAYMARKET TERRACE
EDINBURGH - EH12 5HD
T 0131 313 6500 - F 0131 313 6501
WWW.SFC.AC.UK